

Firujiciència, la Fira de la Ciència de la Universitat Jaume I

Aquest ha sigut sempre un espai lúdic d'aprenentatge i de descobriment, amb temàtiques molt diverses i sempre accessibles

LUJIS

Martínez*

En menys de dues setmanes, xiquetes i xiquets de prop de trenta centres educatius mostraran a tot l'estudiantat que visite Firujiciència els seus experiments i demostracions científiques. Firujiciència, la fira de la ciència de la Universitat Jaume I, torna a celebrar-se en format presencial dijous 7 d'abril, al pavelló poliesportiu del Campus de Riu Sec. Així acaba el parèntesi d'una edició, la de 2020, que s'estava preparant però que va haver de suspendre's per la pandèmia, i de la edició virtual de l'any passat, en què el format vídeo va substituir temporalment el contacte cara a cara, que recuperem enguany.

Firujiciència es converteix de nou en una oportunitat per compartir projectes que vénen elaborant grups d'estudiantat de tot el territori, de poblacions com ara Morella, Vilafranca, Atzeneta, Viver, Altura, Onda, Vila-real, Castelló de la Plana o Orpesa. Els tallers tractaran temes com els insectes, la biodiversitat, les propietats de la matèria, la sostenibilitat i els materials de rebuig, la mecànica de fluids, la robòtica, la modelització de molècules o les reaccions químiques, entre d'altres. Com és habitual, també grups de recerca de l'UJI participaran en la fira,

amb demostracions senzilles però colpidores de les seues línies de treball. El públic gaudirà de la visualització, explicació, i experimentació de fenòmens de diferents àmbits de la ciència gràcies a les joves científiques i científics de tots els nivells educatius.

Firujiciència és un esdeveniment en el sentit que descriu el Llibre Verd de Fires de la Ciència, de la Fundació Espanyola per a la Ciència i la Tecnologia (FCYT), de 2018, amb l'estudiantat com a protagonista, projectes majoritàriament experimentals, i obert al públic. Aquestes fires, que s'han estès per tota Espanya en les dues darreres dècades, tenen com a mostra més pròpera la fira Experimenta de la Universitat de València. La comunicació i la interactivitat entre els diferents tipus de participants (talleristes i visitants) és clau. Com a fira de ciència, i a nivell educatiu, Firujiciència obri nous espais en les metodologies actives d'ensenyament-aprenentatge. El treball col·laboratiu construeix molts dels projectes que es presenten a la fira, que esdevé l'activitat final d'un creatiu camí pedagògic, formatiu per a estudiantat i professorat. En aquest món incert i inesperat, necessitem la creativitat que pot estimular Firujiciència tant per resoldre problemes reconeguts, com per identificar i gestionar problemes desconeguts, com ens ensenya el filòsof **Daniel Innerarity**.

Firujiciència aplega a la seua vuitena edició amb una història

que es remunta a 2015, quan la iniciativa de professorat de l'àmbit de l'Educació, liderat per **Enric Ramiro**, i de professorat dels àmbits de la ciència i la tecnologia, amb el suport determinant del CEFIRE de Castelló, cristal·litzà en la primera fira en el hall de la Facultat de Ciències Humanes i Socials. El creixement d'aquest projecte per compartir la passió per la ciència i el coneixement traslladà la fira al pavelló poliesportiu de la Universitat Jaume I, on en 2019 es reuniren unes 4.000 per-

sones. Enguany, en una edició d'assistència més controlada, i amb una preinscripció ja tancada, a la il·lusió dels talleristes per mostrar els experiments i demostracions que han preparat es suma l'alegria del retrobament, després d'un llarg període de temps sense aquesta possibilitat d'interacció.

Firujiciència, amb les seues característiques singulars, ha sigut sempre un espai lúdic d'aprenentatge i de descobriment, amb temàtiques molt sovint del camp de les ciències bàsiques, la tecnologia, l'enginyeria i les matemàtiques, però sempre accessible per a totes les branques de la ciència i el coneixement. Com a activitat de ciència i educació participativa, Firujiciència vol presentar la recerca feta per tots i per a tots. En aquest sentit, s'integra dins de les accions de la Universitat Jaume I cap a una ciència per i amb la societat, amb l'estímul de la cultura científica, la potenciació de la divulgació dels resultats d'investigació i innovació, i el suport a les iniciatives de ciència ciutadana. Dins d'aquest marc es troben també la Nit Mediterrània de les Investigadores, que amb l'acte central del darrer divendres de setembre ha de convertir-se en un altre referent de la divulgació científica com ja ho és Firujiciència, el concurs *El Gust d'Investigar de l'ESTCE*, que tindrà lloc el mes de juny vinent, i moltes altres activitats. Com aquests esdeveniments, Firujiciència servirà per apropar la ciència a tota la societat, incenti-

var les vocacions científiques, avançar en la igualtat de gènere en ciència, i portar la divulgació, un dret de tota la ciutadania, també a altres col·lectius socials.

Aquesta fira és possible per l'esforç de l'estudiantat tallerista, encoratjat per un professorat motivat, així com la curiositat dels visitants. També, pel convenciment del personal investigador participant de treballar per i amb la societat. La tasca i l'entusiasme del comitè organitzador, amb professionals vinculats a l'UJI i al CEFIRE de Castelló, converteix en realitat aquest projecte, recolzat decididament i gestionat pel Vicerectorat d'Estudiantat i Compromís Social i pel Projecte de Cultura Científica i Ciència Ciutadana del Vicerectorat d'Investigació i Transferència. Els centres de l'UJI, les tres Facultats i l'Escola i l'Escola de Doctorat, així com el Departament de Pedagogia i Didàctica de les Ciències Socials, la Llengua i la Literatura, donen suport a la iniciativa, que tampoc seria possible sense la tasca de diferents Serveis del campus, com la Biblioteca, que oferirà el seu tradicional recull de recursos, el Programa de Visites, o la Unitat de Cultura Científica i de la Innovació i els professionals de xarxes socials, foto i vídeo.

Ambedesta gran il·lusió col·lectiva tenim en marxa la celebració de Firujiciència 2022, la Fira de la Ciència de l'UJI! **Responsible del Projecte de Cultura Científica i Ciència Ciutadana (PC4) de l'UJI**

Aquesta iniciativa és possible pel notable esforç de l'estudiantat tallerista i un professorat motivat
